

Bariery w dostępie do kultury

Kultura jako środek wyrazu i element tożsamości ma bardzo duże znaczenie dla spójnego i tolerancyjnego społeczeństwa, a także dla rozkwitu kreatywnych i utalentowanych jednostek. Unia Europejska może się poszczycić bogatą i zróżnicowaną kulturą, jednak nie wszyscy obywatele aktywnie w niej uczestniczą jako konsumenci lub artyści-amatorzy. Podczas czerwcowego posiedzenia plenarnego Parlament Europejski ma omówić sprawozdanie z własnej inicjatywy zawierające analizę przyczyn takiego stanu rzeczy.

Kontekst

Prawo do swobodnego udziału w życiu kulturalnym zostało uznane w 1948 r. przez organizację UNESCO w [Powszechnej deklaracji praw człowieka](#), zaś w 1966 r. potwierdzono je [Międzynarodowym paktem praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych](#) Rady Europy. Prawo to oznacza podejmowanie działań na rzecz zapewnienia warunków takiego udziału, gdy jest on utrudniony z powodu czynników społeczno-gospodarczych lub politycznych.

Kultura to dynamiczny sektor w Unii Europejskiej, którego elementami są liczne i popularne obiekty dziedzictwa kulturowego, muzea, wystawy i filmy, a także widowiska sceniczne oraz coraz szersze możliwości cyfrowego dostępu do usług w dziedzinie kultury. Pomimo to poziom udziału obywateli UE w kulturze w charakterze konsumentów lub artystów-amatorów jest niski. Ma to wpływ na inne aspekty ich życia, zważywszy na potencjalny pozytywny wpływ kultury na spójność społeczną, [wolność](#), poczucie przynależności, dobre samopoczucie, a nawet [zdrowie](#). Aby utrzymać ten pozytywny wpływ, a także zapewnić rozkwit kultury europejskiej, należy podjąć działania mające na celu przyciągnięcie publiczności do bogatej i różnorodnej oferty kulturalnej. Według [specjalnego badania Eurobarometru nr 399 brak zainteresowania](#) i brak czasu (który może również wynikać z priorytetów życiowych) to główne powody braku udziału w działalności kulturalnej.

Działania instytucji europejskich na rzecz dostępu do kultury

Unia Europejska może jedynie wspomagać państwa członkowskie i uzupełniać ich działania w tej dziedzinie za pośrednictwem programów finansowania, wspierania projektów dotyczących współpracy i mobilności, a także wydawania zaleceń. Opracowany przez Komisję Europejską [plan prac w dziedzinie kultury](#) na lata 2015–2018 opiera się na pierwszej strategii dotyczącej kultury sformułowanej przez tę instytucję w 2007 r. zatytułowanej [Europejska agenda kultury](#) i skupia się na dostępnej i inkluzywnej kulturze opisaną pod kątem rozwoju publiczności, a także na dostępie do niej.

[Kreatywna Europa](#), unijny program finansowy poświęcony sektorowi kultury, służy między innymi wspieraniu działań na rzecz [rozwoju publiczności](#) dla prac audiowizualnych, co odbywa się poprzez festiwale filmowe, popularyzację wiedzy na temat sztuki filmowej, działania promocyjne i organizację imprez, a także [nowatorskie](#) działania w tej dziedzinie.

Stanowisko Parlamentu Europejskiego

W dniu 25 kwietnia 2018 r. Komisja Kultury i Edukacji (CULT) Parlamentu Europejskiego przyjęła [sprawozdanie](#) z własnej inicjatywy na temat barier strukturalnych i finansowych utrudniających dostęp do kultury, którego celem było uzyskanie wiedzy na ten temat oraz zaproponowanie rozwiązań. Sprawozdanie zawiera analizę tych barier, szczególnie że dotyczą one grup defaworyzowanych, które nie czerpią korzyści z wysokiej jakości oferty kulturalnej. Spośród omówionych w sprawozdaniu barier w najbardziej skupiono się na niewystarczającym poziomie finansowania ze środków publicznych, barierach fizycznych, jakie napotykają osoby niepełnosprawne oraz zamieszkujące obszary oddalone, roli kształcenia w propagowaniu wiedzy oraz rozwijaniu działalności artystycznej, a także umiejętnościach cyfrowych i infrastrukturze cyfrowej umożliwiającej dostęp. Przeanalizowano również sposoby umożliwienia udziału w kulturze obywatelom pragnącym tego udziału, jednak napotykającym różne bariery, w szczególności bariery finansowe, a także sposoby przyciągnięcia osób niezainteresowanych kulturą za pomocą środków, które

mogą wzbudzić ich ciekawość i pogłębić poziom ich wiedzy na ten temat. Głosowanie nad sprawozdaniem ma odbyć się podczas czerwcowego posiedzenia plenarnego.

Sprawozdanie z własnej inicjatywy: [2017/2255\(INI\)](#); Komisja przedmiotowo właściwa: CULT; Sprawozdawca: Bogdan Andrzej Zdrojewski (PPE, Polska).

